

Faxe Kommune
Frederiksgade 9
4690 Haslev

**Tilsynsudtalelse om Faxe Kommunes procedure for
sporstofundersøgelser i forbindelse med håndtering af spildevand
(kommunens sagsnr. 06.11.00-K02-1-20)**

Vi vender hermed tilbage i sagen om Faxe Kommunes procedure for
sporstofundersøgelser i forbindelse med håndtering af spildevand.

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om Teknik &
Miljøudvalgets beslutning af 28. maj 2020 (pkt. 79) om en tilføjelse til
kommunens procedure for sporstofundersøgelser i forbindelse med
håndtering af spildevand er i overensstemmelse med regler og praksis.

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Teknik & Miljøudvalgets beslutning af 28. maj
2020 (pkt. 79) er i strid med spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1.

Vi beder byrådet i Faxe Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad
vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsen modtog den 3. juni 2020 en henvendelse fra Finn Hansen
om Teknik & Miljøudvalgets beslutning af 28. maj 2020 (pkt. 79) om en
tilføjelse til kommunens procedure for sporstofundersøgelser i
forbindelse med håndtering af spildevand.

På baggrund af henvendelsen bad Ankestyrelsen den 15. december 2020
Faxe Kommune om en udtalelse med henblik på Ankestyrelsens

16. december 2021

J.nr. 20-25627

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

overvejelser om, hvorvidt der var anledning til at rejse en tilsynssag efter kommunestyrelseslovens § 47.

Vi modtog kommunens udtalelse den 2. marts 2021. Af udtalelsen fremgik blandt andet følgende:

"Byrådet besluttede den 12. december 2019, punkt 195 procedure for sporstofundersøgelser. Byrådets beslutningsprotokol vedlægges.

Et flertal i Teknik & Miljøudvalget besluttede den 28. maj 2020, punkt 79 at tilføje følgende ordlyd til procedurens pkt. 5:
"Sporstofundersøgelser bruges til kortlægning af afløbsforhold, drænsystem med mere, samt afklaring af, hvorvidt ejendommens udledning når frem til den målsatte recipient. Såfremt dette ikke er tilfældet, tilbagekaldes påbuddet, med henvisning til Spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 2."

Teknik & Miljøudvalgets beslutningsprotokol fra mødet den 28. maj 2020 vedlægges.

Administrationen indhentede en ekstern juridisk vurdering af konsekvenserne ved denne ændring. Advokatfirmaet Energi & Miljø har i et notat af den 4. juni 2020 vurderet ændringen. Notatet vedlægges.

Administrationen forelagde advokatens notat for Teknik & Miljøudvalget den 25. juni 2020, punkt 93. Et flertal i Teknik & Miljøudvalget besluttede, at stillingtagen til det juridiske notat skulle afvente forhåndsudtalelse fra Ankestyrelsens tilsyn. Et konkret påbud på Bonderødvej 30 blev sat i bero også på Ankestyrelsens forhåndsudtalelse.

Mindretallet i Teknik & Miljøudvalget standsede beslutningens udførelse og løftede sagen til Byrådet.

Et flertal i Byrådet godkendte den 20. august 2020, punkt 129 flertallet for Teknik & Miljøudvalgets indstilling om at stillingtagen til det juridiske notat skulle afvente forhåndsudtalelse fra Ankestyrelsens tilsyn, ligesom det konkrete påbud blev sat i bero også på Ankestyrelsens udtalelse. Byrådets beslutningsprotokol vedlægges.

Hvis Ankestyrelsen beslutter at rejse en tilsynssag, beder Faxe Byråd om at få mulighed for at sende en supplerende udtalelse.”

På baggrund af Faxe Kommunes udtalelse bad vi den 1. juni 2021 kommunen om en supplerende udtalelse. Samtidig gjorde vi Faxe Kommune opmærksom på, at Ankestyrelsen ikke havde modtaget en anmodning om en forhåndsudtalelse fra kommunen om det omhandlede.

Ankestyrelsen modtog den 1. juli 2021 Faxe Kommunes supplerende udtalelse. Heraf fremgik blandt andet følgende:

”Byrådet skal udtale følgende:

Et flertal i Teknik & Miljøudvalget besluttede den 28. maj 2020, punkt 79 at tilføje følgende ordlyd til procedurens pkt. 5:

”Sporstofundersøgelser bruges til kortlægning af afløbsforhold, drænsystem med mere, samt afklaring af, hvorvidt ejendommens udledning når frem til den målsatte recipient. Såfremt dette ikke er tilfældet, tilbagekaldes påbuddet, med henvisning til Spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 2.”

Byrådet skal præcisere, at denne beslutning ikke er udført, da endelig afgørelse af spørgsmålet har afventet en forhåndsudtalelse fra tilsynet.

Et flertal i Byrådet finder at Teknik og Miljøudvalgets beslutning d. 28-05-2020 under pkt. 79, til fulde er hjemlet i spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1. pkt. 2 sammenholdt med at kommunen er ansvarlig myndighed for udstedelse og evt. tilbagekaldelse af påbud om forbedret spildevandsrensning. Praksis er beskrevet i spildevandsvejledningen til bekendtgørelse under punkt 14.6.1 om oplysninger og dokumentation i forudsætninger for påbud om forbedret spildevandsrensning.

På denne baggrund er det flertallets vurdering at Ankestyrelsen bør afvise at rejse tilsynssag på det foreliggende grundlag.”

Regler og praksis

Regler

Følgende fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1:

”§ 30. Hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, herunder ikke opfylder eller tilgodeser de krav, der er fastsat efter § 28 og § 29, samt forudsætninger fastsat efter § 32, stk. 4, kan tilsynsmyndigheden påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget. Tilsynsmyndigheden kan endvidere ændre vilkår fastsat i en tilladelse efter § 28, hvis de tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige.”

Følgende fremgår af spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1:

”§ 35. Ved meddelelse af påbud efter lovens § 30 om forbedret spildevandsafledning skal følgende forudsætninger være opfyldt:

- 1) Ejendommens afløbsforhold og udledning skal være fastlagt.
- 2) Ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde.
- 3) Der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurennet af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.”

Følgende fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslag nr. 128 af 18. december 1996 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (Spildevandsrensning i det åbne land m.v.):

”Påbud om forbedret rensning gives efter miljøbeskyttelseslovens § 30. Forudsætningen for at give et sådant påbud er, at spildevandsanlægget ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Hvad der nærmere skal forstås ved miljømæssigt forsvarligt er fastlagt i administrativ praksis og domstolsafgørelser.

Miljøstyrelsen har ved skrivelse af 16. februar 1995 til Amtsrådsforeningen udmeldt hvilke forudsætninger, der efter Miljøstyrelsens opfattelse skal være opfyldt, ved meddelelse af et påbud om forbedret rensning i det åbne land. Disse forudsætninger er:

- at ejendommens afløbsforhold, herunder udledningssted skal være dokumenteret (normalt ved inspektion for at undgå uoverensstemmelse mellem de registrerede og de faktiske afløbsforhold),

- at ejendommen skal bidrage til en forurening af den omhandlede recipient, og
- at recipienten dokumenteret skal være forurenede i et omfang, der gør, at den vedtagne målsætning ikke er opfyldt.

Det er således ikke afgørende, om den enkelte ejendoms bidrag til forurening er stort eller lille, idet ingen ejendom har krav på en ret til at forurene i et eller andet omfang. Dog skal indgrebet være en forholdsmæssig passende reaktion, jf. proportionalitetsprincippet.

Der kan til påbuddets udstedelse eller efterkommelse ikke knyttes et krav om, at ejendommens bidrag til forureningen er dokumenteret gennem konkrete målinger eller analyser. Derimod anses det for afgørende, at forureningen er dokumenteret ved en bedømmelse af miljøkvaliteten og en vurdering i relation til den aktuelle målsætning.

Ifølge domstolspraksis er det forhold, at en ejendoms afløb faktisk forurener recipienten tilstrækkeligt grundlag for kommunen til at kræve spildevandet rensat. Der kan ikke kræves dokumentation for, at ejendommens afløb forurener væsentligt set i forhold til de andre ejendomme på egnen, idet en ejendom ikke har nogen ret til at forurene i et eller andet ubestemt, mindre omfang. Et generelt krav om spildevandsrensning af en vis mindste effektivitet er således sagligt begrundet og hjemlet i loven uden nærmere analyse af spildevandet."

Følgende fremgår af spildevandsvejledningens pkt. 14.6.1:

"Kommunalbestyrelsen beslutter, hvilken metode de vil anvende til at fastlægge afløbsforholdene fra en ejendom, jf. bekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 1, og nedenfor er angivet nærmere retningslinjer herfor. Afløbsforholdene på den enkelte ejendom bør allerede fremgå af de kommunale registre (BBR), men hvor disse mangler, kan oplysningerne efter omstændighederne indhentes fra grundejerne med hjemmel i lovens § 72.

[...]

I tilfælde af, at en ejendom udleder til et drænsystem, hvor spildevandet transporteres til det forurenede vandområde, kan påbuddet, for så vidt angår fastlæggelse af drænsystemet, baseres

på kommunalbestyrelsens oplysninger dvs. ved hjælp af BBR, eksisterende kortmateriale og hydrologiske oplande med vandskel.

[...]

Hvis der efter denne registreringsproces alligevel er tvivl om udledningen, f.eks. via et drænsystem, og om den har forbindelse til det forurenede vandområde, kan det blive nødvendigt at gennemføre en egentlig kortlægning af udledningen på stedet, herunder vil også sporstofundersøgelser kunne anvendes til at påvise til, hvilket vandområde der udledes. Ejendommens udledning skal alene bidrage til faktisk forurening af et nedstrømsliggende vandområde. Det er i den forbindelse underordnet, om det er det vandområde, der umiddelbart er modtager af spildevandet, eller et vandområde, der i sidste ende bliver modtager af spildevandet. Der kan f.eks. være tale om umiddelbar udledning til et vandløb, der opfylder målsætningen, men hvor vandløbet løber ud i en sø, der er forureningspåvirket, og hvor målsætningen ikke er opfyldt.

[...]

Vurderingen af forholdene, jf. § 35, stk. 1, nr. 2, kan ske "bag skrivebordet". Modtageren af påbuddet kan således ikke stille krav om, at ejendommens bidrag til forurening er dokumenteret gennem konkrete målinger eller analyser."

Praksis

Østre Landsret har i oktober 2019 afsagt dom i en sag om manglende efterlevelse af et påbud om rensning af spildevand. Dommen er optrykt i MAD 2019.254. Det fremgår af dommen, at grundejeren på eget initiativ fik foretaget en sporstofanalyse. Grundejeren oplyste, at der var tale om en stresstest af hans renseanlæg, hvor der blev brugt fem kubikmeter vand indeholdende et grønt sporstof. Ved testen var der alene en smule grønt sporstof i den første rensebrønd, som lå 30 meter efter septiktanken. Ved den anden rensebrønd, der lå yderligere 155 meter væk, var der ved testen intet sporstof.

Landsretten vurderede, at der var en forbindelse mellem afløbet af spildevand og den pågældende bæk, og resultatet af den foretagne sporstofanalyse kunne ikke føre til en ændret vurdering. Landsretten lagde således vægt på kommunens forklaring om afløbsforholdene, der

blandt andet var baseret på oplysninger fra drænkort og BBR. Den tiltalte blev derfor idømt en bøde, da han ikke havde levet op til påbuddet fra kommunen om forbedret spildevandsrensning.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Teknik & Miljøudvalgets beslutning af 28. maj 2020 (pkt. 79) om som led i proceduren for sporstofundersøgelser at ville tilbagekalde et påbud om spildevandsrensning, hvis en sporstofundersøgelse ikke påviser, at en ejendoms udledning når frem til den målsatte recipient, er i strid med spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1.

Ankestyrelsen forstår beslutningen således, at der vil ske en tilbagekaldelse af påbuddet, uanset hvilke andre oplysninger der måtte foreligge i sagen.

Baggrunden for vurderingen er, at det følger af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, at kommunen som tilsynsmyndighed kan påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af et spildevandsanlæg, der ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt.

Det følger desuden af spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, at der ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 skal være tre betingelser opfyldt, herunder skal den pågældende ejendoms afløbsforhold og udledning være fastlagt, og ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde.

Miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen opstiller ikke krav til, hvordan en ejendoms afløbsforhold og udledning fastlægges.

Det fremgår af de specielle bemærkningerne til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (Spildevandsrensning i det åbne land m.v.), at der i forbindelse med udstedelsen af et påbud ikke kan knyttes et krav om, at ejendommens bidrag til forureningen er dokumenteret gennem konkrete målinger eller analyser.

Det fremgår af spildevandsvejledningen, at hvis der fortsat er tvivl om udledningen, efter kommunen har foretaget en registreringsproces, kan det være nødvendigt at gennemføre en egentlig kortlægning af udledningen, herunder kan man f.eks. benytte sig af sporstofundersøgelser til at påvise, hvilket vandområde der udledes til.

Derudover fremgår det af MAD 2019.254, at der ikke kan lægges afgørende vægt på resultatet af en sporstofundersøgelse, når kommunen skal vurdere, om et påbud om forbedret spildevandsrensning skal opretholdes.

På baggrund af reglerne og praksis er det Ankestyrelsens vurdering, at sporstofundersøgelser kan indgå i den samlede oplysning af en påbudssag, men at der ikke alene kan lægges vægt på, at en sporstofundersøgelse ikke påviser en udledning til et vandområde.

Ankestyrelsen er opmærksom på byrådets oplysning om, at Teknik & Miljøudvalgets beslutning om ændring af proceduren for sporstofundersøgelser ikke er udført. Ændringen af proceduren er imidlertid vedtaget af Teknik & Miljøudvalget og må således betragtes som Faxe Kommunes praksis på området.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Faxe Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Nanna Borggaard Rasmussen

Kopi er sendt til:

Finn Hansen

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) nr. 47 af 15. januar 2019

Lovbekendtgørelse om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) nr. 1218 af 25. november 2019

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (spildevandsbekendtgørelsen) nr. 1393 af 21. juni 2021

Vejledning til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4 (spildevandsvejledningen) nr. 9568 af 30. juni 2018